

*До спеціалізованої вченої ради Д 11.737.02
Донецького державного університету
внутрішніх справ*

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора
Дрозда Олексія Юрійовича на дисертацію Ісаєнка Ігоря Володимировича
«Адміністративно-правовий механізм профілактики правопорушень проти
громадського порядку та безпеки Національною поліцією України»,
підготовлену на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право**

Актуальність теми дисертаційного дослідження. У сукупності завдань Національної поліції України, що одержали закріплення на законодавчому рівні, першочергове місце відведено забезпеченню публічної безпеки і порядку. Реалізація цього завдання охоплює здійснення органами й підрозділами Національної поліції низки різноманітних заходів, в тому числі здійснення профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень, включно із тими, що посягають на громадський (публічний) порядок та безпеку.

На пріоритетність зазначеного напрямку діяльності Національної поліції опосередковано вказує низка положень законодавчих актів. Зокрема, згідно із Законом України «Про національну безпеку України» забезпечення громадської безпеки і порядку передбачено як одну із складових національної безпеки. На необхідності забезпечення громадської безпеки і порядку неодноразово наголошується й у Законі України «Про правовий режим воєнного стану» в контексті визначення компетенції державних органів, задіяних у забезпеченні цього правового режиму. Водночас, як обґрунтовано зауважує автор представленого дисертаційного дослідження, сьогодні правопорушення, які посягають на громадську безпеку і порядок, залишаються одними із найбільш поширених, що вказує на доцільність пошуку шляхів підвищення ефективності

діяльності Національної поліції щодо профілактики цих правопорушень.

На цей час правова основа діяльності Національної поліції з профілактики правопорушень взагалі та у сфері громадського порядку та безпеки зокрема представлена положеннями багатьох нормативно-правових актів. Проте нормативно-правове регулювання цієї діяльності має переважно фрагментарний характер і потребує подальшого удосконалення.

Окремі питання, що стосуються формування та функціонування адміністративно-правового механізму профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки Національною поліцією України раніше розглядалися у науковій літературі, але комплексного опрацювання цих питань на дисертаційному рівні дотепер не здійснювалося.

З урахуванням наведеного вище можна підтвердити, що обрана тема дисертаційної роботи є цілком актуальною.

Методологічною основою дисертаційного дослідження є сукупність загальних і спеціальних методів наукового пізнання. Зокрема, в межах дисертаційного дослідження застосовано методи аналізу, аналогії, індукції, дедукції, логіко-семантичний, формально-юридичний, системно-функціональний, компаративістський та інші методи. Науково-теоретичним підґрунтям дисертації стали праці фахівців у галузі загальної теорії держави і права, адміністративного права, інших галузевих правових наук, у тому числі праці зарубіжних дослідників.

Об'єкт і предмет дисертаційного дослідження сформульовано коректно. Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. Предметом дослідження є адміністративно-правовий механізм профілактики Національною поліцією правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, є науково-обґрунтованими. І.В. Ісаєнко виконав всі необхідні для досягнення поставленої мети завдання,

що дозволило комплексно підійти до формулювання висновків і рекомендацій за результатами дисертаційного дослідження. Основну частину обґрунтування наукових положень становлять такі складові: визначення сутності, видів та змісту правопорушень проти громадського порядку та безпеки; характеристика громадського порядку та безпеки як об'єктів адміністративно-правової профілактики; розгляд поняття та змісту адміністративно-правової профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки Національною поліцією України; аналіз стану нормативно-правового регулювання адміністративно-правової профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки Національною поліцією України; з'ясування місця та ролі Національної поліції України у профілактиці правопорушень у сфері громадського порядку та громадської безпеки; дослідження повноважень Національної поліції України щодо здійснення адміністративно-правової профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки; узагальнення зарубіжного досвіду функціонування адміністративно-правового механізму профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки; визначення шляхів удосконалення адміністративно-правової профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки Національною поліцією України.

У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень та висновків.

Зокрема, важливе теоретико-методологічне значення має сформульоване автором визначення поняття «адміністративно-правовий механізм профілактики правопорушень проти громадського порядку і безпеки», під яким запропоновано розуміти комплекс нормативних конструкцій, а також функціональних соціальних інструментів, які виступають об'єктом охоронної діяльності суб'єктів публічної адміністрації і громадськості, за допомогою яких забезпечується спокій населення, охорона життя, здоров'я, прав та свобод, гідності громадян, створення сприятливих умов для нормального функціонування державних та громадських організацій, виховання поваги до

суспільства та дотримання громадської моралі.

Варто погодитися з висновком автора, що Національна поліція України виконує ключову роль у профілактиці правопорушень у сфері громадського порядку та громадської безпеки, зважаючи на те, що профілактична діяльність поліцейських включає систему заходів, спрямованих на запобігання, превенцію, протидію вчиненню протиправних дій та виховний вплив на свідомість осіб для усунення їх негативних якостей та установок. Основні профілактичні заходи включають: участь у розробленні та реалізації програм запобігання правопорушенням, які посягають на громадський порядок та громадську безпеку, а також спеціальних планів профілактики цієї групи адміністративних правопорушень; організацію взаємодії з громадськістю, включаючи громадські формування правоохоронної спрямованості, органи державної влади, місцевого самоврядування, підприємства, організації та установи у профілактиці адміністративних правопорушень у сфері громадського порядку та громадської безпеки.

Серед інших результатів, які характеризуються науковою новизною, варто відзначити удосконалення дисертантом низки теоретичних положень, зокрема, щодо розуміння профілактичної діяльності поліції у сфері громадської безпеки і порядку як комплексу заходів, спрямованих на превенцію та протидію правопорушенням проти громадського порядку та безпеки, а також на виховний вплив щодо конкретних осіб і суспільства загалом з метою усунення негативних якостей, установок і тенденцій, що можуть вплинути на громадський порядок і безпеку. Також запропоновано розширення змістовного наповнення поняття взаємодії поліції з іншими суб'єктами владних повноважень та громадськими формуваннями, котре характеризується як стійка, унормована та злагоджена співпраця зазначених суб'єктів щодо реалізації принципу виховання населення у дусі недопущення вчинення правопорушень, що посягають на громадський порядок та безпеку.

Схвальної оцінки заслуговує дослідження автором в окремому підрозділі дисертації зарубіжного досвіду функціонування адміністративно-правового

механізму профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки. Зокрема, слушною є авторська позиція щодо виявлення низки ефективних практик, що можуть бути корисними для України, серед яких: комплексний підхід до профілактики, що включає залучення різних державних і недержавних організацій, інтеграцію зусиль поліції, соціальних служб, освітніх установ, громадських організацій для попередження правопорушень; розширення кола програм «Community Policing», під якими розуміється активна взаємодія поліції з місцевими громадами, побудова довірчих відносин, спільне вирішення проблем безпеки на місцевому рівні (із урахуванням стану безпеки у відповідному регіоні чи територіальній громаді); використання сучасних технологій (комплексних інформаційних систем, що включають відеоспостереження, наявність аналітичних інструментів для моніторингу та прогнозування правопорушень, а також високу доступність (зокрема, у спосіб створення мобільних додатків для швидкого зв'язку громадян з поліцією); профілактичні програми, спрямовані на попередження правопорушень серед молоді, залучення її до соціально корисної діяльності, навчання та працевлаштування.

Логічним завершенням роботи стало визначення шляхів удосконалення адміністративно-правової профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки Національною поліцією України. Зокрема, дисертантом запропоновано концепцію науково-методичного забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції, що включає розробку та наукове обґрунтування методів і підходів для запобігання правопорушенням, які загрожують громадському порядку та безпеці, аналіз сучасних викликів, вивчення передового досвіду, розробку інноваційних методик, наукове дослідження причин правопорушень, ідентифікацію груп ризику, створення програм соціальної реабілітації, проведення інформаційних кампаній та моніторинг ефективності заходів.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що викладені й аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки і

рекомендації можуть використовуватися у нормотворчій та правозастосовній діяльності, науковій діяльності, освітньому процесі.

Повнота викладення положень дисертації та в опублікованих працях.

Основні ідеї, положення та висновки, узагальнені та сформульовані у дисертації, опубліковано у 5-ти наукових статтях (серед яких 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у зарубіжному науковому фаховому виданні) та оприлюднено у тезах доповідей на науково-практичних конференціях, зокрема: «Пріоритети розвитку юридичних наук у ХХІ столітті» (м. Одеса, 2021 р.), «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (м. Львів, 2021 р.), «Людина і закон: публічно-правовий вимір» (м. Дніпро, 2021 р.), «Роль права та закону в громадянському суспільстві» (м. Харків, 2022 р.).

Дотримання академічної доброчесності. Дисертаційна робота є власним дослідженням автора в контексті заявленої тематики. Використання позицій, результатів та інших наукових здобутків інших авторів супроводжується посиленням на відповідні джерела, що вказує на дотримання принципів академічної доброчесності.

Зауваження за змістом дисертації. Визнаючи загалом високий теоретичний рівень роботи, її практичну значущість, слід відзначити, що окремі положення дисертаційної роботи є дискусійними, потребують подальшого уточнення та конкретизації. Зокрема, доцільно звернути увагу на таке:

1. Автор наголошує на необхідності усунення окремих прогалин законодавства, які негативно впливають на функціонування адміністративно-правового механізму профілактики Національною поліцією правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. Зокрема, серед результатів дослідження, які характеризуються науковою новизною, вказується, що автором запропоновано розширення повноважень Національної поліції шляхом законодавчого закріплення адміністративно-юрисдикційних повноважень, спрямованих на забезпечення можливості безперешкодного здійснення поліцейських заходів у ситуаціях, коли громадська безпека і

порядок знаходяться під загрозою. Водночас, напрацьовані пропозиції щодо внесення змін до законодавства варто було б викласти більш системно – у формі порівняльної таблиці, яка б могла використовуватися у діяльності суб'єктів законодавчої ініціативи.

2. У дисертації зроблено висновок, що профілактична та превентивна діяльність Національної поліції України співвідносяться як загальне та його процесуальний (процедурний) компонент, що включає в себе такі соціально-правові та адміністративні (адміністративно-юрисдикційні) дії, як запобігання та попередження правопорушень у сфері громадської безпеки і порядку Національною поліцією України, і визначає основний вектор функціонування Департаменту превентивної діяльності, що є її структурним підрозділом.

З урахуванням цього вбачається, що посиленню практичної значимості проведеного дослідження сприяла б розробка науково-практичних рекомендацій з конкретизацією переліку заходів, що можуть вчинятися вищеназваним Департаментом та іншими структурними підрозділами Національної поліції з метою профілактики правопорушень у сфері громадського порядку та безпеки.

3. У третьому розділі дисертації «Напрями удосконалення адміністративно-правової профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки Національною поліцією України», а саме у підрозділі 3.1. «Зарубіжний досвід функціонування адміністративно-правового механізму профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки» автором досліджено досвід різних країн у сфері адміністративно-правової профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки, зокрема країн Європейського Союзу, США, Канади та інших. Погоджуючись з висновками, викладеними у цьому розділі дисертації, слід водночас відзначити, що на початку цього розділу автору варто було б обґрунтувати підхід до вибору країн, щодо яких проаналізовано відповідний досвід.

4. У висновках до дисертаційного дослідження автор зазначає, що ним «...запропоновано шляхи удосконалення адміністративно-правової

профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки Національною поліцією України. Зокрема, розроблено пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» в частині розширення компетенції та збільшення переліку практико орієнтованих гарантій діяльності поліції стосовно профілактики правопорушень, а також уточнення положень Кодексу України про адміністративні правопорушення, що визначають юридичну конструкцію складів правопорушень проти громадського порядку та безпеки». Проте, відповідні положення не наведені у вступі роботи серед наукових результатів, які характеризуються науковою новизною, що цілком логічно підкреслило б зміст і сутність авторського внеску дисертанта. У зв'язку з чим, цю позицію дисертанту бажано уточнити під час публічного захисту.

Висловлені зауваження мають дискусійний, уточнюючий характер, що у підсумку не впливає на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

Загальний висновок. Дисертація на тему «Адміністративно-правовий механізм профілактики правопорушень проти громадського порядку та безпеки Національною поліцією України» є завершеним оригінальним дослідженням, що відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12 13 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (із змінами), а автор дисертації – Ісаєнко Ігор Володимирович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:
керівник Департаменту
організаційного забезпечення діяльності
Бюро економічної безпеки України,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

Олексій ДРОЗД

Донецький державний університет
внутрішніх справ

Вх. № _____

« 13 » 12. 20 24 р.